

TUINIEREN

België – Belgique
P.B. 9500 GERAARDSBERGEN
B.C. 10117

Rekeningnr BNP Fortis:
BE29 0010 4554 0364

Maand: januari 2016
Postkantoor GERAARDSBERGEN I
P 508040

KONINKLIJKE MAATSCHAPPIJ WERK DER VOLKSTUINEN vzw GERAARDSBERGEN

Voorzitter: André Depelseneer
Tel.: 054411906

Verantwoordelijke uitgever:

Eddy Praet
Watermolenstraat 115
9500 GERAARDSBERGEN
tel: 054415950

volkstuinten.gbergen@gmail.com

MAANDBLAD (verschijnt niet in augustus)

Wensen voor iedereen

*We hebben een wens voor iedereen
Een gelukkig nieuw jaar met lieve mensen om je heen
Mensen die van je houden om wie je bent
Mensen in wie je een stukje van jezelf herkent
Laat merken dat je om hen geeft
Dat je samen met hen iets moois beleeft
Dan is je leven pas een feest.*

Het bestuur wenst u veel geluk, liefde en een goede gezondheid voor 2016!

Moge het nieuwe jaar u (en ons ☺) veel tuinplezier brengen.

Volgende activiteit

- **Vrijdag 5 februari 2016 om 19h30** in zaal Sint-Bavo, Hoge Buizemont 165 te Geraardsbergen: voordracht over 'Kleinfruit' door de heer **Yves Hendrickx**.

Yves Hendrickx is beheerder van het Provinciaal Proefcentrum voor Kleinfruit 'Pamel' (PPK 'Pamel'). Het PPK 'Pamel' is gespecialiseerd in de biologische teelt van zachtfruit (aardbeien, frambozen en ander houtig kleinfruit (witte, rode en zwarte (cassis) aalbessen, blauwe bes, ...). Onze voordrachtgever is dan ook de geknipte man om ons met woord en beeld uit te leggen waarop moet gelet worden bij het aanplanten van een 'kleinfruitpark' en hoe we best te werk gaan wat betreft onderhoud, snoei en bemesting. De klemtoon wordt daarbij gelegd op de bioteelt.

Deze smakelijke bessen zitten vol gezonde bouwstoffen, waaronder foliumzuur, vezels en bioactieve stoffen die het risico op kanker en hartziekten verkleinen en het geheugen helpen versterken. Bovendien zijn ze gemakkelijk te verwerken tot gelei, wijn, ja zelfs tot een crème de cassis (recept bij de voordracht te verkrijgen).

Wie dus zijn fruitpark wil vernieuwen of een degelijke snoei wil uitvoeren, mag deze voordracht zeker niet missen. Het belooft immers terug een boeiende avond te worden!
Van harte welkom aan alle geïnteresseerden en sympathisanten. Inkom gratis!

Afhalen van de groepsbestellingen

De bedeling van de bestellingen zal dit jaar plaats hebben op:

- **vrijdag 12 februari 2016 van 16h30 tot 18h**, en
- **zaterdag 13 februari 2016 van 9h30 tot 11h ten laatste**

De bestellingen kunnen afgehaald worden op de speelplaats van het Sint-Jozefinstituut. Ingang langs de Karmelietengracht in de Gentsestraat. **Niet vergeten aub!**

Driedaagse clubreis (Eifel) van vrijdag 3 tot zondag 5 juni 2016

Het uitgebreide programma met de prijs en het inschrijvingsformulier vindt u bijgevoegd bij dit maandblad. Alvast van harte uitgenodigd voor deelname.

Sint-Jozefinstituut " 't Karmelieten "

Karmelietenstraat 57
9500 Geraardsbergen

tel: 054/41 07 10 – 054/412 412

BuBaO De Mozaïek

Boelareststraat 3
9500 Geraardsbergen

tel: 054/41 83 50

Om nu ook reeds te noteren

- **vrijdag 25 maart:** voordracht over "Allergie en voeding" door Prof. Faché
- **vrijdag 22 april:** algemene vergadering en voordracht door Herman De Waele
- **zondag 22 mei:** jaarlijkse barbecue en natuurwandeling met Willem Boonen

Hernieuwing lidgeld

Hartelijk dank aan alle leden die hun lidmaatschap reeds hernieuwd hebben. Aan hen die dit nog niet gedaan hebben vragen wij om dit niet langer uit te stellen en in orde te brengen vóór eind januari, zo niet wordt u geschrapt uit ons ledenbestand. Ter herinnering: u kan dit doen door overschrijving van het vereiste bedrag op volgend rekeningnummer BE29-0010-4554-0364. Het lidmaatschap voor particulieren bedraagt 11€, voor een tuintje in de Sint-Martensstraat 17€, op Sportkring 15€; voor een abonnement op het maandblad "Tuinhier" (11 nummers) betaalt u 14€.
Het bestuur dankt u voor uw medewerking.

Uw lidkaart is meer dan één (pro)cent waard

Graag herinneren we er u aan dat u op vertoon van uw lidkaart van Volkstuinen Geraardsbergen korting krijgt in volgende handelszaken: Brico (Astridlaan 68, 10%), Aveve Deschryver (Grote Weg 306, 5 %), Dauwe Guy (Zikastraat 94, 10 %), Flora (Edingseweg 365, 10 %), Tuin & Machines (Astridlaan 170, 10 %).

Het feestjaar al 'swingend' afgesloten

Wie er bij was zal het beamen: ons feestjaar van '100 jaar Volkstuinen' werd in stijl afgesloten op 18 december. Zoals het hoort op een goed feest was er heerlijk feestgebak, een lust voor het oog én vooral de smaakpapillen. Maar meer nog dan dat zorgde de muzikale noot voor een echte feeststemming. 'The Young Dreamers', een coverbandje uit het Geraardsbergse, deden met hun live muziek uit de jaren 60-70-80 wellicht heel wat aanwezige tuinders nostalgisch terugdenken aan hun tienerjaren. En dat tuinieren u jong en lenig houdt werd nog maar eens bewezen op de dansvloer: er werd gewalst, getangood, ja zelfs getwist... Op de foto: Hugo een en al concentratie bij het voorlezen van het programma van het voorbije jaar. Op het mooi versierde podium (en zo ook de tafels, met dank aan Jacqueline) maken 'The Young Dreamers' zich ondertussen klaar voor de eerste noten. Tot slot, een woordje van dank aan filmclub Geeraard voor de opname van deze geslaagde avond.

**Marc en Danielle
Van Ongeval-Coesens
Zavelstraat 42
Geraardsbergen**

**054 41 41 41
0497 53 81 27**

Import van Zuid-Afrikaanse wijnen

- **Verkoop rechtstreeks aan particulieren.**
- **Wijnen voor elk budget en verkoop per fles mogelijk.**
- **Tot 10% korting op onze prijzen vermeld op de website!**
- **Afhalen na afspraak of gratis levering in de regio vanaf 12 flessen.**
- **Een prijslijst met het volledig overzicht en de klantprijzen, vraag info: marc@hetwijngoed.be www.hetwijngoed.be**

Het 'putteke' van de winter

Ik heb het weerman Frank Deboosere al meer dan eens horen zeggen: midden januari is het 'putteke' van de winter. En ook, volgens een oude volkswijsheid, zouden de echte 'hoogdagen' van de koude vallen in de periode waarin enkele 'vriesheiligen' hun feestdag vieren: Sint-Paulus (15/1), Sint-Antonius (met zijn varken, 17/1), Sint-Sebastiaan (20/1). En ja hoor, de komende dagen wordt er (stevige) vrieskou voorspeld. Tot dusver ging het zachte weer van vóór de jaarwisseling door in januari, waarbij de eerste helft ook behoorlijk nat was. In die omstandigheden beperk je het tuinbezoek best tot het oogsten van groenten zoals spruitjes, wintersavooikes, prei, schorseneren,... die ter plaatse overwinteren.

- Ik heb dit weekend de laatste andijvie naar binnen gehaald. Zo ook nog wat laat gezaaide wortelen, winterradijzen en keukenraapjes. Met de aangekondigde vrieskou neem ik liever geen risico. Pastinaak en aardpeer mogen gerust in de grond blijven. Ze zijn winterhard en worden milder (zoeter) van smaak als ze een koudeperiode ondergaan hebben. De enige spelbreker kan wateroverlast zijn. Dit geldt ook voor wortelen die op het veld overwinteren en mede door vraatschade van o.m. slakken daardoor meer kans lopen op rotten.
- Wanneer de bodem het toelaat (niet bevroren, noch te nat om te betreden) kunnen deze maand (fruit)bomen en (fruit)struiken die niet op de juiste plaats staan nog steeds worden verplant, of nieuwe met blote wortel kunnen worden aangeplant. Controleer boombanden en palen regelmatig zodat pas aangeplante bomen de nodige steun krijgen.
- Door het zachte winterweer in november/december is de groei van de meeste fruitsoorten vooruit t.o.v. andere jaren. Daardoor is de sapstroom van druiven, kiwi's en kiwibessen reeds actief. Druiven- en oudere kiwiplanten worden daarom dit jaar best nu reeds in januari gesnoeid! Snoei bij voorkeur op een droge (vorstvrije) dag zodat de wonden snel opdrogen. Als het overdag vriest (kouder dan -3°C), dan snoei je beter niet!
- De plots invallende wintervorst zal wellicht schade berokkenen bij de nu reeds bloeiende sierstruiken, zoals: sierkwee (*Chaenomeles Japonica*), schoenlappersplant (*Bergenia cordiflora*), toverhazelaar (*Hamamelis*), stermagnolia (*Magnolia stellata*), Camelia (*Camellia Japonica*), ... U kan proberen ze te beschermen met vliesdoek bv. maar evident is dit niet bij grotere struiken.
- Een juiste (neutrale) zuurtegraad (pH=7) van de grond is nodig voor een goede groei van het merendeel van de gewassen en planten. Op gronden met een te lage pH (te zuur) kan een tekort aan voedingsstoffen ontstaan. Als vuistregel kan u een tweejaarlijkse bekalking toepassen in de winter. Nu, in het vroege voorjaar (januari/ begin februari), kan dit nog steeds gebeuren, indien u dit nodig acht. Zuurminnende planten zoals *Vaccinium*-soorten (blauwe bes, bosbes, rode vossenbes), *Rhododendron*, *Azalea* en *Camelia* mogen geen kalkbemesting krijgen.
- Als er dan toch vorstweer komt, dan kan er binnen nuttig werk gedaan worden zoals zaaien, stekken en enten. Sommigen onder u zijn hiermee misschien al gestart. Zelf wacht ik met zaaien van o.m. prei, ui,... binnenshuis tot na half januari. De dagen zijn dan al merkbaar langer en bij een zonnige dag wordt het al aangenaam in een veranda of serre. Buitenshuis in volle grond, maar wel beschut in een tunnelserre, wacht ik tot half februari voor het zaaien van vroege worteltjes, radijzen, snijsla,... Denk ondertussen ook eens aan uw teeltwisselingsplan. Door het opdelen van groenten in groepen om ze dan jaarlijks op een ander plantbed te kweken verminder je de kans op plagen en ziekten.
- Het is nu ook een goed moment om al het tuinmateriaal grondig te controleren en eventueel te (laten) herstellen. Zo voorkom je heel wat ergernis op het ogenblik dat je in het voorjaar het materiaal wilt gebruiken. Verder is januari ook de optimale maand om nieuwe tuinconstructies te maken of verbeteringen aan te brengen op basis van de ervaringen van vorig jaar.
- Blijf opgeslagen groenten- en fruitvoorraden, bollen en knollen verder controleren op schimmels. Verwijder zo nodig aangetaste exemplaren.

Rozen: meer dan alleen kleur en geur...

Bij de keuze van rozen laat je in de eerste plaats leiden door de kleur en de geur van de bloemen. Hun bloemen zijn natuurlijk prachtig en veel rozen hebben een ongeëvenaarde geur. Maar veel van de mooiste en sterkst geurende rozen bloeien slechts enkele weken. Gelukkig hebben rozen nog meer te bieden. Naast hun bloemen, hebben vooral de rozenbottels in de herfst en in de winter een grote sierwaarde.

Heel wat rozen produceren bottels maar in de praktijk komt daar dikwijls weinig van terecht omdat bij herbloeiende soorten de uitgebloeide bloemen heel snel worden verwijderd om de aanmaak van nieuwe bloemen te stimuleren. Als je dan toch enkele of alle uitgebloeide bloemen aan de struik laat, dan krijg je in het oog springende bottels in de vroege herfst, die de tuin tot diep in de winter kleuren.

De meeste en prachtigste bottels worden echter geproduceerd door de wilde of botanische rozen en hun directe verwanten (cultivars of hybriden die er van afgeleid zijn).

Wilde rozen

De wilde of botanische rozen ontstonden spontaan in de natuur. Ze bloeien van begin mei tot einde juni met weliswaar slechts eenvoudige bloemen maar dan wel zeer uitbundig. Hun sierwaarde ligt niet alleen in de bloei maar zeker ook in het gracieuze en poëtische uitzicht dank zij:

- de verscheidenheid van het blad (vijf- tot zeventiendelig), de kleur van het blad (van licht grijsgroen tot zeer donker glanzend groen en licht roodpurper tot donker metaalblauwgroen)
- en de bottels, waarin er een grote variatie is in kleur (gaande van geel, geeloranje, oranje, roodbruin tot zelfs zwart), maar ook naar vorm en grootte (rond, eirond naar flesvormig).

Het zijn rozensoorten die toegepast worden als solitair, in hagen of die op natuurlijke wijze mogen verwilderen. Ze vragen weinig snoei; die beperkt zich meestal tot het uitdunnen van het overtollig of droog geworden hout.

Daarom vermeld ik graag hierna enkele groepen van bottelrozen, die interessant zijn voor consumptie (thee, jam, siroop,...) maar ook omwille van hun sierwaarde (kleur of vorm van de bottel). Wie weet zegt het je wat en heb je ook nog een plaatsje vrij in uw tuin.

- **Rosa canina** of hondsroos is een oude inheemse bekende. Ze zou haar naam te danken hebben aan het oude geloof dat de wortel van de plant helpt tegen een beet van een hond met hondsdoelheid. Het is een goede soort voor de gemengde haag die uitbundig bloeit in de vroege zomer. De bloemen zijn lichtroze en hondsrozen worden zo'n drie meter hoog en anderhalve meter breed. Ze vormen mooie oranjerode eivormige bottels (zie foto). *R. canina* 'Kiese' is een brede ontwikkelde struik van 2 à 3 m hoog met zware takken en 6cm grote kersrode bloemen. De dikke rode bottels zijn het pronkstuk van deze soort.

- **Rosa rugosa** of de Japanse rimpelroos wordt wel eens aanzien als de echte "bottelroos". Het is een prachtige, gezonde en sterke roos, zeer geschikt om te gebruiken als bloeiende haag. Ze bloeit bijna heel de zomer door met heerlijk geurende witte bloemen (*R. rugosa* var. *Alba*) of diep roze, tegen het rood aan (*R. rugosa* var. *Rubra*). Na de bloei, maar vaak ook tijdens de bloei, verschijnen de helderrode tomaatvormige bottels. Bovendien verkleurt het blad ook mooi geel. De

hoogte en de breedte reiken tot 200 cm. *Rosa rugosa* is te herkennen aan de zeer stekelige stengels en de diepliggende nerven in het blad, zodat dat het blad gerimpeld lijkt (*rugosa* betekent 'gerimpeld'). De soort is uitermate geliefd bij tuinders maar ook bij de vogels. Omdat het zo een sterke roos is zie je ze vaak als vakbeplanting langs drukke straten en in de steden. De roos kan ook goed tegen zeewind en wordt daarom ook vaak aan de kust geplant. Ook enkele rugosahybriden – die tot de beste, mooiste en sterkste heesterrozen behoren – dragen mooie bottels. Enkele voorbeelden: de sterk geurende 'Hansa', 'Robusta', 'Scabrosa', 'Schneezwerg' en de laagblijvende 'Frau (of Fru)

Dagmar Hastrup'. Deze laatste produceert kleine oranje bottels die je qua uiterlijk met kerstomaatjes kan vergelijken. In de zomer wordt deze stevige struik met lichtroze bloemen bedekt, de bloemen ruiken naar kruidnagel. De struik wordt een 120 cm hoog en breed.

- **Rosa rubiginosa** of de eglantierroos lijkt erg op de hondsroos. Als je haar blad kneust komt er een appelgeur vrij. In het najaar pronkt ze met ovale, sterk behaarde en helrode bottels. Ook de meeste afstammelingen van de hondsroos en de eglantierroos zijn zeer goede bottelrozen. Vooral de eglantierrozen die in de 19de eeuw door de Britse aristocraat Lord Penzance werden gekweekt, zoals 'Anne of Geierstein', 'Amy Robsart', 'Meg Merrilies', 'Lady Penzance' en 'Lord Penzance' zijn schitterende en sterke rozen met prachtige bottels.

- **Rosa moyesii** is een van de mooiste wilde bottelrozen. Vooral de oranjerode flesvormige bottels maken de plant aantrekkelijk. Dit is een excellente borderroos met mooi gebogen hout, donkergroen blad en enkelvoudige roze (zoals R. moyesii 'Fargesii') of donkerrode bloemen zoals de zeer sierlijke R. moyesii 'Geranium' en 'Sealing Wax' met grote, flesvormige rode bottels. De hieraan verwante 'Rosa highdownensis' draagt nog rijker bottels. Het is een grote struik met karmijnrode bloemen, roodachtige takken en een klein blad met een blauwachtige onderkant.

- **Rosa pimpinellifolia** (alias R. spinosissima), beter bekend als de Schotse roos is een charmante maar zeer stekelige soort. Vooral de ronde paarse tot zwarte bottels zijn zeer opvallend na de vroege bloei in de eerste zomermaanden. Met een breedte van 120 cm wordt deze rozenstruik breder dan hoog. Hiervan bestaan ook verschillende prachtige variëteiten met mooie (maar niet altijd zwarte) bottels. 'Rubra' heeft wel zwarte bottels, bij 'Mary Queen of Scots' zijn ze donkerbruin, 'Beth' heeft oranje bottels. Bovendien verkleurt het bijna varenvormige blad van deze rozen ook mooi in de herfst waardoor de bottels nog beter uitkomen.
- **Rosa moschata** is een wilde roos, waarvan eigenlijk niemand de herkomst precies weet. Ze heeft een heerlijke, muskusachtige geur. Naast deze goede eigenschap bloeit deze roos ook nog eens meerdere malen per jaar en dat is voor wilde rozen een bijzonderheid. Rosa moschata is een belangrijke moederroos voor een hele verzameling rozen die vooral in Engeland in de jaren '20 en '30 van de vorige eeuw ontwikkeld zijn. Maar het begon in Duitsland, ruim 100 jaar geleden, met Peter Lambert. Deze Duitse rozenkweker was op een vooruitstrevende manier bezig met het kruisen van rozen. Zo kweekte hij uit een kruising met de wilde R. muschata, de rambler of klimroos 'Trier'. Die roos wordt ook nu nog veel verkocht vanwege haar enorme groei- en bloeikracht, herhaalde bloei en lekkere geur. Omdat ze ook niet erg hoog wordt, is deze roos best geschikt voor mensen met een kleine tuin die graag een klimroos hebben die geurt en het hele jaar door trossen met bloemen vertoont. Dominee Pemberton bracht de roos naar Engeland en kweekte hieruit bekende rozen zoals 'Felicia' en 'Kathleen'. Rosa 'Felicia' is een flinke struik met heerlijk geurende roze tot zalmroze bloemen, die na de hoofdbloei in mei en juni tot aan de herfst blijven verschijnen. Rosa 'Kathleen' is van een heel andere orde, en illustreert meteen de diversiteit van de creaties van Pemberton. Het is een forse struik waarvan de bladeren, de heerlijk geurende bloemen en de enigszins peervormige bottels wat doen denken aan een perenboom. Na de dood van de dominee zette zijn tuinman John Bentall en diens zus Ann zijn werk voort. Zo ontstond de nog steeds heel bekende Rosa 'Ballerina'. Een leuke, frisse struik, die niet al te hoog wordt en grote trossen rozewitte bloemen draagt die daarna veranderen in pittige oranje botteltjes. Een ander succes van de Bentalls is misschien wel een van de meest bekende rozen aller tijden: 'The Fairy'. Helaas zijn de botteltjes van 'The Fairy' niet zo mooi als die van 'Ballerina', en ook de geur is, net als bij 'Ballerina', ver te zoeken. Maar de groei- en bloeikracht zijn tot op de dag van vandaag onovertroffen. John Bentall overleed in 1939 en in dat jaar bracht Ann Bentall ter herinnering aan John één van de mooiste muskhybriden uit: Rosa 'Buff Beauty'.

Samenvattend: de moschatahybriden vormen een groep doorbloeiende lage en hogere heesters, die in de loop van hun bloeiperiode steeds nieuwe grondscheuten uit de oculatieplaats vormen. De meeste van deze jonge takken buigen door en eindigen met een bloemtros. Uit de eerste ogen onder deze bloemtros ontstaan op de omgebogen tak steeds nieuwe vertakkingen die kleinere trossen produceren. Zo gaat de vertakking en de bloemzetting voort tot de basis toe. Een aanrader is wel de verslenste bloemen te verwijderen tot midden september... Vanaf dan laat men de bloemen hun normale gang gaan waarna ze botteltjes vormen die het sieraad zijn van de plant gedurende de rustperiode. Na de winter snoeit men alleen de trossen weg, dit om de plant zeer vroeg in bloei te hebben. Tijdens de eerste bloei in de lente, die een maand vroeger komt dan wanneer we radicaler zouden gesnoeid hebben, verschijnen reeds de nieuwe grondscheuten waarvan de bloemen de eerste bloei komen aanvullen en vervangen. Men onderhoudt de plant verder door de uitgebloeide trossen te verwijderen. De winter daarop verwijdert men de takken die reeds twee jaar na elkaar hebben gebloeid. Door het overbuigend karakter zijn de moschatahybriden zeer goed te gebruiken in potten, bakken en kuipen. Ze groeien gemakkelijk en geven steeds nieuw hout. Ze verdragen vrijwel allemaal schaduw en arme grond. Hun bloemen lijken het welhaast beter te doen en feller te kleuren als ze wat minder bemest worden.

Rozenbottels zijn 'krachtbommetjes'

Rozen behoren tot dezelfde familie (Rosaceae) als de appel en dus hoeft het niet te verwonderen dat rozenbottels eetbaar zijn. Als je in een rauwe rozenbottel bijt proef je alleen pluis en harde zaden. Het vruchtvlies zelf is dun en smaakt licht zurig, niet echt smakelijk. Het ideale tijdstip voor het oogsten van bottels is net nadat de eerste vorst ze wat zachter heeft gemaakt (de smaak is dan intenser). Maar wacht niet te lang: ze moeten nog een goede structuur en een mooie kleur hebben. En als het kouder wordt en het voedsel in de tuin schaarser, zijn de zaden in de rozenbottels ook zeer geliefd bij

onze gevleugelde vrienden (vinken, groenlingen en zelfs lijsters). Je kan de bottels vers gebruiken, maar ook drogen. Als ze beendroog zijn, kunnen ze met een oude elektrische (koffie)molen bv. fijn gemalen worden en bewaard op een donkere plek (bv. in een bruine papieren zak). Je kan ze verwerken tot rozenbottelgelei of er een mineraalrijke thee van maken. Reken op een flinke eetlepel verse rozenbottel per kop, van gedroogde bottels heb je maar een theelepeltje nodig. Overgiet met kokend water, laat vijf tot vijftien minuten trekken en giet door een fijne zeef. Ze helpen je om sterk de winter door te komen.

Enkele geleerde woorden en wat cijfers om aan te duiden wat er zoal in dit bolletje zit.

De rozenbottels van vooral *R. canina*, *rubiginosa* en *rugosa* zijn bijzonder rijk aan vitamine C (420-900 mg per 100 g). Dit is maar liefst zes keer hoger dan in sinaasappels. Rozenbottel bevat koolhydraten en (essentiële) vetzuren (met name alfalinoleenzuur en linolzuur), vitamine E, foliumzuur (400-600 mg per 100 g), mineralen (magnesium, kalium, ijzer, mangaan, zink, koper, calcium, chroom), fruitzuren, tanninen (looistoffen), pectine, aminozuren en wat etherische olie. Verder is rozenbottel verrassend rijk aan lycopene, een krachtige antioxidant en vrije radicalenvanger (13-35 mg per 100 g). Rozenbottels hebben een beduidend hoger gehalte aan polyfenolen dan bramen, bosbessen, aardbeien en frambozen. Polyfenolen (waaronder flavonoïden, anthocyaninen en carotenoiden) bezitten uiteenlopende biochemische activiteiten, waaronder antioxidant-, anti-kanker en ontstekingsremmende effecten.

Jaarprogramma 2015

- 12-12-2014: Omdat er in januari geen activiteit meer gepland wordt besloten wij om, in aanloop naar het jubileumjaar 2015, reeds in december 2014 het feestjaar op gang te schieten met een info- en degustatieavond over Zuid-Afrikaanse wijnen met als gastheer Marc Van Ongeval van "Het Wijngoed".
- 06-02-2015: De geplande voordracht over " Kleinfruit " door de heer Yves Hendrickx kon wegens ziekte van de voordrachtgever niet doorgaan. André zocht en vond met Sabine De Coninck met de voordracht "Kruidig en vitaal de winter tegemoet" een gepast vervangprogramma.
- 20/21-02-2015: Afhalen van de groepsbestellingen.
- 20-03-2015: Voordracht over " Logisch tuinieren " door de heer Geert Verhiest.
- 25-04-2015: Statutaire vergadering, gevolgd door een voordracht over " De relatie tussen voeding en hart- en bloedziekten " door Dr. Ir. Eric De Maerteleire. Afsluitende tombola.
- 31-05-2015: Voordracht over " Bloembollen " door Robin Saelens. Jaarlijkse barbecue met aan de haard Guy Dauwe. Wandeling naar het natuurreservaat Kortelake met Willem Boonen.
- 06/07-06-2015: Clubreis naar Engeland (Kent en Sussex).
- 20-06-2015: Opening van het vernieuwde kruidenpark op de groepstuin in de Sint-Martensstraat door herboriste Sabine De Coninck.
- 21-06-2015: Opentuintag op de groepstuin in de Zonnebloemstraat.
- 10 tem 15-07-2015: Hofkeuring.
- 12/13-09-2015: Viering van het 100-jarig jubileum:
  - Op zaterdag vanaf 14u academische zitting in het stadhuis, gevolgd door de opening van de tentoonstelling op de Markt met als blikvanger een kleurrijk bloementapijt en inhuldiging van het nieuwe kostuumpje van Manneken-Pis " Polleken ". Nadien wordt er een receptie aangeboden.
  - Op zondag vanaf 11u doorlopend demonstratie van composteren. De viering wordt afgesloten met een bloembollenworp.
- 17-10-2015: Uitslag hofprijkskamp. Spaghettivond met aan de kookpot Jan Van De Walle.
- 27-11-2015: Voordracht over " Creatief tuinieren " door Jos Van Hoecke
- 18-12-2015: Afsluiting van het feestjaar met koffie en gebak. De "Young Dreamers" zorgden voor de muzikale noot.

	<p>ALUMINIUM EN PVC RAMEN EN DEUREN - VERANDA'S</p> <p>Edingseweg 110 9500 Moerbeke (Geraardsbergen) Tel. & Fax 054 41 91 97 BTW BE 864.426.089</p> <p>GSM 0496 76 58 16</p>
---	--

C L U B R E I S VOLKSTUINEN: driedaagse uitstap naar de E I F E L van vrijdag 3 juni tot zondag 5 juni 2016

PROGRAMMA

»**Vrijdag 3 juni: vertrek om 7u** met BUS 4 YOU te Geraardsbergen aan de kerk Nederboelare (parking ter plaatse). Rechtstreeks naar het romantische **Eifelstadje MONSCHAU** met zijn mooie vakmanwerkhuizen en zijn idyllische pleintjes en bruggetjes.

Aankomst rond 10u voorzien op de openbare parking – u krijgt er koffie met Kuche aangeboden op het terras van de historische FELSENKELLER, gevolgd door een Nederlandstalige rondleiding in het 'Brauhaus & Museum' en een proevertje van het ter plaatse gebrouwen 'Zwickelbier' of de bekende 'Felsquell Pils'.

Rond 12u steken we de straat over naar de MONSCHAUER GLASHUTTE, waar we vrij de mooie collectie glazen artikelen in de ruime winkel kunnen bewonderen en rondwandelen tussen de verschillende leuke winkelstandjes.

Rond 13u komen we ter plaatse samen op het Centrale plein (alles onder één dak dus) voor een broodmaaltijd met keuze tussen kaas en hesp met groentjes. Dranken zijn naar eigen wens en budget.

Rond 14u vertrekken we te voet naar het verkeersvrije centrum van Monschau waar we in groep een bezoek brengen aan het prachtige ROTE HAUS, dat getuigt van de bloeitijd van de wollen lakennijverheid in de 18e eeuw. Met zijn laatbarokke inrichting en vrijstaande rococotrap is het werkelijk een pareltje van burgerlijke wooncultuur. Na een korte inleiding door de ontvangstdame kan u het huis vrij bezoeken. U ontvangt op voorhand een Nederlandstalig foldertje. Vervolgens kan er in groep nog een korte rondwandeling in Monschau gebeuren en kunt u daarna nog vrij het Weihnachtshaus (gratis) bezoeken, de Evangelische en Katholieke kerken of de korte klim naar de Burg Monschau met mooi zicht op het stadje en de omgeving. Of nog wat genieten van de leuke winkeltjes en dito terrasjes. Samenkomst aan de bus op de parking rond 17u30 – er zal voor elk een stadsplannetje beschikbaar zijn.

Aankomst rond 18u15 in EINRUHR, das Dorf am See. Ons **HOTEL HAUS AM SEE** is een gezellig familiehotel waar we twee nachten zullen verblijven in halfpension in tweepersoonskamers (geen eenpersoonskamer voorradig). Verdeling van de kamers (sleutels zullen klaarliggen aan de receptie), installatie- en verfrissingtijd .....

Rond 19u15 worden we verwacht in het restaurant of op het grote (hopelijk zonnige) terras voor een welkomstaperitief gevolgd door een culinair avondmenu (3 gangen), een buffet of een barbecue (naargelang het weer). We sluiten deze mooie dag af met een gezellig samenzijn of voor de geïnteresseerden een korte avondwandeling door het stadje Einruhr am See.

»**Zaterdag 4 juni: ontbijtbuffet** in het restaurant

Vertrek om 9u30 met de bus naar **VOGELSANG** voor een bezoek aan het totaal vernieuwde forum. Afspraak rond 10u met een Nederlandstalige gids aan het Bezoekerscentrum voor een rondleiding van ongeveer 1u30 (groep kan opgesplitst worden voor een kortere en gemakkelijkere rondleiding). Een brochure wordt op de bus al uitgedeeld.

Om 12u worden er u belegde broodjes (2 stuks) met koffie aangeboden in het restaurant ter plaatse. Daarna nog wat vrij rondkijken indien gewenst.

INSCHRIJVINGSFORMULIER + overschrijving te bezorgen uiterlijk op donderdag 16 februari 2016 (de kamerreservaties moeten vóór 1 maart aan het hotel doorgegeven worden).

Naam + adres + geboortedatum deelnemers in drukletters aub.

.....
.....

Keuze broodmaaltijd Glashütte: kaas 0 hesp 0
Keuze broodbeleg F.M. Kommern: kaas 0 hesp 0
Keuze streekmenu LE MOULIN : Voorgerecht: kaaskroket 0 soep 0
In Val-Dieu: Hoofdgerecht: echte Luikse gehaktballen 0 Vol-au-Vent 0

Deelnemers boottocht heen en terug : aantal personen .....

Vervolgens mogelijkheid tot opsplitsing in twee groepen:

- WANDELAARS: vertrek om 13u15 naar de **Urfstaumauer** over het zeer bizarre dorp **WOLLSEIFEN** dat eens een eenvoudig boerendorp was en na de verwoesting tijdens de tweede wereldoorlog, zich wist erop te bouwen. Doch het lot beschikte er anders over en zij werden door de Britse veroveraars gedwongen om hun huizen binnen de drie weken te verlaten om er een oefenplaats voor de Britse troepen van te maken. U ziet wat er nog overblijft. De weg loopt door een zeer mooi natuurgebied, een weinig bergopwaarts, wat vlak en daarna bergafwaarts. Aankomst tussen 15u en 15u30 aan de stuwdam.
- NIET-WANDELAARS: met de bus terug naar Einruhr voor inscheping om 14u naar de **URFSTSTAUMAUER**. We varen over de Obersee en de Urftsee met zicht op de mooie groene boorden. Aankomst rond 15u – vrij wandelen ter plaatse (er zijn de informatieborden en de leuke terrassen en het uitzicht).

SAMEN met de boot terug naar Einruhr en ons hotel – aankomst rond 18u15

Avondmaal rond 19u30 – zie eerste avond (kan ook omgewisseld worden naargelang het weer).

Daarna voor wie het wenst: korte natuuravondwandeling... of gezellig samenzijn.

»**Zondag 5 maart** : ontbijtbuffet in het restaurant.

Vertrek uit het hotel om 9u30 voor de rit naar **KOMMERN** met het zeer interessante **FREILICHTMUSEUM**. Vrij bezoek aldaar op het terrein in open lucht. Meer uitleg volgt op de bus en aan de hand van een brochure.

Rond 12u30 komen we ter plaatse samen in het gezellige GASTWIRTSCHAFT ZUR POST voor een lekkere plank 'Käse oder Schinkenbrot mit Salat' naar keuze. Daarna nog wat vrij rondwandelen... of rusten én nagenieten met een pint!

Vertrek rond 14u30 naar **VAL DIEU** (België) voor een vrij bezoek aan de Basiliek aldaar en een geleid bezoek aan de gekende **Cisterziëncerbij** met zijn stijlvolle interieur en dit in het Nederlands. Duur ongeveer 1u.

We sluiten onze clubreis af in het gezellige Restaurant 'LE MOULIN' rond 17u30 met een streekmenuutje.

Voorgerecht: keuze tussen SOEP of KROKET bereid met Val-Dieukaas

Hoofdgerecht: keuze tussen ECHTE LUIKSE GEHAKTBALLEN met grote frieten of VOL-AU-VENT van eigen gekweekte kip met grote frieten.

Terugkeer rond 19u30 - aankomst in Geraardsbergen rond 22u.

KOSTPRIJS: 260 euro per persoon.

Alles wat vermeld wordt in het programma is inbegrepen, behalve de dranken en andere persoonlijke uitgaven. De inrichter is niet verantwoordelijk voor gebeurlijke ongevallen.

Hartelijk dank alvast voor de belangstelling en jullie deelname.

Groetjes van jullie begeleiders ANDRE & YOLANDE

»**AANDACHTSPUNT**: Inschrijving is pas definitief na overhandigen inschrijvingsstrook EN overschrijving van 260 € op rek. BE59 0010 6942 7626 van WALRAEVENS-GODYNS - ELZENSTRAAT 62 - 9500 GERAARDSBERGEN – tel 054/422088